

IKONOGRAFIJA COCO CHANEL

Katarina Richter (Ljubljana)

UVOD

Mineva 110 let, odkar je Coco Chanel na pariški Rue Cambon 21 odprla svoj prvi neodvisni butik. Modna hiša Chanel je več kot stoletje po ustanovitvi trdno zasidrana v samem vrhu modnega sveta. Njena ustanoviteljica spada med najpomembnejše osebnosti dvajsetega stoletja. V skoraj petdesetih letih, ki so minila od njene smrti, je Mademoiselle iz slavne osebnosti prerasla v legendarno.

Pravzaprav je bila Coco legendarna že za časa svojega življenja. Njene kreacije so bile zaradi edinstvenega sloga prepoznavne že na daleč in jih ni bilo potrebno posebej predstavljati. Poleg značilnega sloga je Coco okrog sebe namreč spletla množico simbolov ter drugih prepoznavnih znakov, pravo ikonografijo, ki jo jasno predstavlja brez potrebe po uporabi imena Chanel. Vanjo poleg revolucionarnega sloga Chanelovih kreacij spadajo tako klasični simboli, med njimi njen logotip, kot tudi manj tradicionalni, na primer vonjava Chanel N° 5. Prvi korak k razvozlanju ikonografije Coco Chanel predstavlja poznavanje njene mladosti.

MLADOST

Gabrielle Chanel je bila rojena 19. avgusta 1883 v Saumurju kot drugi otrok Jeanne Devolle. Njenega očeta pri porodu ni bilo. Albert Chanel je takrat taval po francoskem podeželju v iskanju priložnosti za zaslužek, saj resne službe ali poklica nikoli ni imel, rad pa je se izogibal tudi odgovornostim. Z materjo svojih otrok se je (sicer nerad) poročil šele po rojstvu tretjega otroka, Alphonssa. Poroka ni izboljšala odnosov med staršema in Albert je še naprej izginjal in puščal svojo družino samo. Jeanne ga je iskala ter mu sledila po podeželju z vedno večjim zarodom, posledično pa družina ni imela niti stalnega doma in otroci se niso niti šolali. Tudi Gabrielle je bila rojena med enim izmed zasledovanj Alberta, v ubožnici v Saumurju (Garelick 2014: 8–9).

Ko je bilo Gabrielle 11 let, je njena mama umrla. Spremljali sta jo najstarejši hčeri Julia in Gabrielle. Kot že mnogokrat prej je bila na poti v iskanju svojega moža (Garelick 2014: 12). Oče je nastalo situacijo rešil tako, da je sinova pustil v ubožnici, hčere pa odpeljal v bližnjo sirotišnico v Aubazinu. Gabrielle nikoli ni izgubila upanja na očetovo vrnitev, njegova dejanja je kasneje celo opravičevala, a ga ni nikoli več videla (Garelick 2014: 13–14). Tako sta njeno mladost zaznamovali dve veliki tragediji, izguba vsakega izmed staršev posebej.

Izkušnja življenja v sirotišnici jo je močno zaznamovala, saj je kasneje svojo mladost potlačila ter zanikala. Vedno je trdila, da ni živela pri nunah, ampak pri svojih dveh strogih 'tetah'. Ravno tako se je počutila ponižano, kadar je kdo zanjo uporabil besedo sirota, saj to ni bila, ker je njen oče namreč ni zapustil (Haedrich 2008: 24; Morand 1996: 17–18). Gabrielle je v Aubazinu živela do svoje polnoletnosti. Samostansko življenje je bilo monotono ter naporno, vendar pa se je med drugim naučila likanja, pranja ter navsezadnje tudi šivanja (Mazzeo 2010: 5).

COCO IN BIOGRAFI

Življenjska zgodba Coco Chanel je bila do sedaj predstavljena v množici življenjepisov. Ti orisi bralcu predstavijo življenje slavne modne oblikovalke, a se hitro zatakne pri podrobnostih. Podatki v različnih biografijah se večkrat ne skladajo oziroma si celo nasprotujejo. Nekatere zmede je povzročila

Mademoiselle sama, druge so posledica narave posameznih življenjepisov. Teh se je v preteklih desetletjih nabralo kar nekaj. Nekateri izmed njih so bolj literarne narave, drugi povzemajo prve, medtem ko so tretji natančneje raziskani.

Coco Chanel and the Pulse of History (2014), delo ameriške avtorice Rhonde K. Garelick, spada med novejša dela o Coco Chanel. Ta biografija se razlikuje od večine drugih, saj se ne osredotoča le na Coco, temveč jo umesti v čas, v katerem je živela, v tedanjo družbo, raziskuje njeno poslovno plat, njene odnose ter ljudi, s katerimi se je srečevala. Delo je nastalo na podlagi temeljitih raziskav, saj knjigo poleg besedila biografije odlikujejo tudi obsežni sezname opomb, bibliografije ter drugih virov.

Posebno vrednost imata tudi zgodaj nastali biografiji Coco Chanel izpod peres Paula Moranda ter Marcela Haedricha. Njuna vrednost se skriva v dejstvu, da sta nastali v sodelovanju s Coco. Kako je do tega prišlo, sta avtorja zapisala v uvodih biografij. Novinar ter pisatelj Marcel Haedrich je Mademoiselle spoznal leta 1959. Sčasoma je postal njen prijatelj in zaupnik, saj so se njuni pogovori, na podlagi katerih je nastala biografija, odvijali naslednjih 12 let, vse do leta 1971, ko je po Cocojini smrti delo tudi izšlo (Haedrich 2008: 17). Pisatelj Paul Morand je Coco poznal vse od začetka dvajsetih let in ga je kot prijatelja sama povabila k pripravi knjige. Njuni pogovori so potekali pozimi leta 1946, delo pa je izšlo šele leta 1976, v letu njegove smrti (Morand 1996: 15). Morandovo delo so pravzaprav Cocojini spomini, napisani prvoosebno.

Brez dostopa do arhivskih in drugih primarnih virov moramo tudi zgodbo o Cocojinih simbolih ter drugih prepoznavnih znamenjih sestaviti predvsem s pomočjo iskanja ter tehtanja informacij, ponujenih znotraj njenih biografij.

MALA ČRNA OBLEKA

Na preprost in udoben slog Gabriellinih kreacij so močno vplivale njene izkušnje iz otroštva: odraščanje v revščini, zatem pa v strogosti sirotišnice. Ta se je nahajala v bivšem samostanu cistercijanov, meniškega reda, ki zagovarja trdo delo ter preprostost. Tudi arhitektura, ki je deklico obdajala v teh letih, je bila stroga, hladna, utilitarna ter z malo okrasja. Oblačila pripadnikov ter pripadnic cistercijanskega reda so črne in bele barve. Takšen je bil tudi videz Gabriellinih 'tet', nun, ki so vodile sirotišnico (Picardie 2010: 26). Strog in

Slika 1: Prva mala črna obleka

minimalističen način življenja je vplival na njen osebni slog oblačenja, ki ga je dalje razvijala kot modna oblikovalka. Ti vplivi se lepo kažejo v njeni prelomni iznajdbi, mali črni obleki.

Coco je začetek male črne obleke postavila v leto 1920, ko je med opazovanjem njej nemogočih barv in oblik ženskih oblek sklenila, da bo dame oblekla v črno (Picardie 2010: 92). Mala črna obleka je bila sicer lansirana šele leta 1926 (Fiemeyer 2004: 164). Ni bila le eden izmed produktov Gabrielline neobičajne oblikovalske usmeritve, ampak prava revolucija. Predstavljala je nasprotje vsega, kar so ženske nosile poprej, saj je bila preprosta, udobna ter krajša od običajnih oblek tistega časa, hkrati pa še elegantna. Kamen spotike je predstavljala tudi njena črna barva, ki je bila v viktorijanski dobi namenjena zgolj žalovanju.

BISER

V dvajsetih letih prejšnjega stoletja je Coco poskrbela za modno osvežitev tudi na področju nakita. Svojim preprostim oblačilom je začela dodajati impozanten nakit, pri tem pa je kombinirala prave drage kamne s cenejšimi in

Slika 2: Coco Chanel z biseri

dostopnejšimi kopijami. Tudi zato je bilo lep nakit končno varno nositi v javnosti. Coco Chanel ter oblikovalec Paul Poiret sta popularizirala uporabo bižuterije, ki so jo poprej nosili le tisti, ki za kaj vrednejšega niso imeli denarja. Kljub vsemu novonastalemu nakitu pa so Cocojino prepoznavno znamenje postali bogati nizi biserov, ki na mnogih ikoničnih fotografijah krasijo njen vrat. Več kot primerno podlago zanje so predstavljale njene minimalistične kreacije (Picardie 2010: 218).

Biser je na prvi pogled videti zelo preprost zaradi okrogle oblike in bele barve, ki ni živa in niti ne žari tako kot dragi kamni. Biser bi prav zaradi svojega minimalizma lahko postal tako ljub Coco. Za biserom se namreč skriva veliko več, kot se zdi na prvi pogled. Pravi biser potrebuje veliko časa, da nastane. Sprva je le kamenček, ki se ujame v školjko. Ta ga začne obdajati s plastmi biserovine, da bi se obvarovala pred ostrimi robovi tujka, in tako ustvari čudovit biser. Zaradi načina nastanka je biser postal metafora za nekaj redkega in dragocenega, povezujemo pa ga tudi z naporom in trdim delom. Vsi ti pomeni bi se lahko nanašali na Coco ter modno hišo Chanel. Bisere pri Coco Chanel lahko razumemo tudi kot kontrast barvam in bogatemu nakitu, ki je bil v modi pred njimi.

KAMELIJA

Rod kamelij prihaja iz Azije, najbolj znana izmed vrst pa je japonska kamelija (*Camellia japonica*). Čeprav so bile kamelije v Evropi prisotne že prej, so višek svoje priljubljenosti doživele v 19. stoletju (Wells 1997: 33–34). Bela kamelija predstavlja predanost, občudovanje ter čisto in nedolžno ljubezen. Dokaj enakomerno razporejeni cvetni listi uravnovežijo cvet in ponujajo asociacijo na popolnost.

Slika 3: Chanel broška z belo kamelijo

Kamelije so tudi pri Coco Chanel večinoma bele barve.¹ Razlag, zakaj se je Coco najbolj poistovetila prav s to cvetlico, je več. Zgodba romana *Dama s kamelijami* Aleksandra Dumasa je bila po izidu leta 1848 priljubljena tako v knjižni obliki kot v gledaliških izvedbah, njena vsebina pa splošno znana. V romanu kurtizana Marguerite, glavna junakinja zgodbe, nosi belo kamelijo, rdečo pa le v tistih dnevih, ko ni na voljo svojim ljubimcem. Coco je o tej zgodbi pripovedovala Marcelu Haedrichu. Dejala je, da jo je pri štirinajstih ena izmed njenih »tet« peljala v Pariz, kjer sta si ogledali igro *Dama s kamelijami* v izvedbi Sarah Bernhardt, ki je Coco ganila do solz (Haedrich 2008: 44). Na tem mestu gre poudariti, da se to prav zagotovo ni zgodilo in da je to ena izmed izmišljotin, ki jih je redno pripovedovala biografom ter drugim sogovornikom. Ker je Coco glede kamelij ponudila razlago, ki je izmišljena, se za

1 Kamelije so se vrsto let pojavljale (in se še vedno pojavljajo) v kreacijah Coco Chanel, in sicer v različicah iz mnogih materialov in različnih barv.

njo prav lahko skriva dejstvo, da je poseben pomen zanjo imela tudi zgodba *Dame s kamelijami* in ne le kamelija kot cvetlica.

Gabrielle je po odhodu iz Aubazina odšla v Moulins s svojo teto Adrienne, ki je bila le malo starejša od nje. Tam sta stanovali ter se zaposlili. V Moulinsu je Gabrielle opazil Étienne Balsan, kasneje pa jo je prek Balsana spoznal tudi Arthur 'Boy' Capel. Coco je tri leta živela v dvorcu Étiennea Balsana kot njegova ljubica ter vzdrževana ženska. Tovrsten odnos in dejstvo, da je od nekoga odvisna, ji sicer ni najbolj ustrežal, a ni imela veliko izbire. Coco bi v tej situaciji lahko razumeli kot Balsanovo 'damo s kamelijami'. Situacija se je spremenila, ko je Étienne Coco predstavil Boya. Ta se je izkazal za ljubezen njenega življenja, ni je izkoriščal toliko kot Balsan, a se je moral po več letih njenega skupnega življenja v Parizu poročiti svojemu stanu primerno, in tako je bila Coco še izraziteje v položaju 'druge ženske', tokrat Boyeve 'dame s kamelijami'. Boy je leta 1919 tragično umrl v prometni nesreči in Coco si dolgo ni opomogla (Picardie 2010: 51, 90). Ker bela kamelija simbolizira predanost, se legenda, da je prav Boy Capel Coco podaril njen prvi šopek kamelij, zdi smiselna. Kamelije so postale Cocojine redne spremljevalke kot del njenih modnih kreacij, pa tudi v obliki šopkov rož ter drugih predmetov, ki so krasili njeno stavnovanje.

Možna aluzija na kamelijo se sicer pojavi tudi mnogo prej v njenem življenju. V bivši samostanski oziroma današnji župnijski cerkvi Naše Gospe v Aubazinu se nahaja nagrobni spomenik sv. Štefana iz Obazine, opata ter ustanovitelja dvojne cisterce iz 12. stoletja (Barrière 1992: 76).² Svetnik je bil vplivna figura za dekleta, ki so živela v Aubazinu. Njegovemu življenju ter naukom je bilo gotovo namenjenih mnogo molitev ter veliko kontemplacije, na njegovo stalno prisotnost pa je opozarjal tudi nagrobni spomenik v samostanski cerkvi (Charles-Roux 1974: 81; Mazzeo 2010: 5). Nagrobnik iz 13. stoletja je pravzaprav tumba z upodobitvijo ležečega svetnika, nad katerim se pne s streho pokrita arhitektura. To streho krasijo figuralni prizori, pod njimi pa teče sklenjen venec rozet. Te z uravnoteženo razporeditvijo cvetnih listov spominjajo na kamelije.³ Gotovo so bili cvetovi prej mišljeni kot vrtnice, saj kamelije

2 V 12. stoletju je bil na samotnem kraju ustanovljen dvojni samostan. Nedaleč od moškega je namreč stal tudi ženski samostan Coyroux. Nahajal se je na odmaknjeni ter težko dostopni lokaciji, ki naj bi onemogočala stike z zunanjim svetom. Danes je kraj ruševina, stojijo le še zidovi cerkve.

3 <https://www.pop.culture.gouv.fr/notice/palissy/PM19000616> (pridobljeno: 25. 2. 2020).

v srednjem veku niso bile tako razširjene, a podobnost ostaja. Konec koncev je poljudno ime za kamelijo tudi japonska vrtnica.

LEV

Lev je pomembna simbolna žival že vse od časa starih visokih civilizacij. Njegova simbolika se je skozi dolga tisočletja bogatila v okviru različnih kultur ter verskih praks. Pomen leva je moč strniti na nekaj ključnih besed, ki so se sčasoma neločljivo povezale z njim: odličnost, bojevitost, moč, pogum, neustrašnost, dostojanstvo in svoboda, po drugi strani pa tudi krutost (Germ 2006: 113, 119). Coco Chanel si ni težko predstavljati in povezati s temi izrazi ob misli na njene skromne začetke in vse, kar je kljub oviram dosegla v življenju.

Slika 4: Lev, ki krasi dom Coco Chanel na Rue Cambon

Motiv leva je povezljiv tudi z njenim življenjem v sirotišnici. V Aubazinu so levom podobna bitja izrezljana na lesenih mizerikordijah (Picardie 2010: 28–29). Leva je moč povezati s Coco še na drug način. Rojena je bila namreč 19. avgusta in je po astrološkem znamenju levinja. Lev je kot nebeško znamenje podvržen soncu, ki ga prav tako najdemo med simboli Chanel (Germ 2006: 113).

ZVEZDA, SONCE IN LUNA

V Aubazinu se na tleh samostanskega hodnika nahajajo mozaična tla. Vzorci na tleh spominjajo na znameniti diagonalni prešiti vzorec, ki se pojavlja na kreacijah Chanel. Med neobičajnimi podobami iz temnih in svetlih kamenčkov

se nahajajo tudi luna, sonce ter peterokrake zvezde, morda celo število 5, ki naj bi pomenilo svetlo prihodnost (Gidel 2000: 36).⁴ Peterokraka zvezda je imela v Aubazinu poseben pomen. Samostan se je kot cistercijanska arhitektura povezoval s skrivnostmi vitezov templjarjev, pri katerih je bilo število pet ključno. S pomočjo arhitekture je število pet Gabrielle spremljalo več čas. Ni presenečenje, da je postalo njeno najljubše število (Mazzeo 2010: 8–9; Fiemeyer 2004: 27). Zvezda, sonce in luna so postali del njenih modnih kreacij ter nakita, močno pa jo je pritegnila tudi numerologija.

Slika 5: Peterokraka zvezda iz talnega mozaika samostana v Aubazinu

ŠTEVILO 5

To število simbolizira željo po skladnosti ter stanju popolnosti. Pet je število človeka, ki ima po pet prstov na roki ter pet čutov. Pomembno je tudi v kontekstu peterokrake zvezde, ki naj bi bila že od nekdaj simbol sreče, moči ter varnosti. Število pet se je pojavljalo v Aubazinu vsaj v obliki pentagramov. Coco ga je imela za svoje srečno število (Germ 2003: 40). Prav tako je bila po horoskopu levinja, lev pa je peto astrološko znamenje. Coco je nove kolekcije vedno predstavljala 5. februarja ter 5. avgusta. (Fiemeyer 2004: 74). Najpomembnejša manifestacija njene vere v numerologijo je neobičajno ime njene prve dišave.

4 Kot zanimivost se tudi na današnjem grbu Aubazina nahajajo sonce, dve zlati zvezdi, luna ter dve srebrni zvezdi.

Slika 6: Parfum Chanel N° 5

Veliki vojvoda Dmitri Pavlovič je leta 1920 Coco Chanel predstavil izdelovalca parfumov Ernesta Beauxa. Beaux je nato zanjo razvil dve liniji vonjev, označenih s števili od 1 do 5 ter od 20 do 24, ter jih ponudil Coco na izbiro. Ko je izbrala vonj, ki je nato postal eden izmed prvih parfumov z aldehydi na svetu, dišavi ni naredla osladnega in privlačnega imena, kot je bilo v navadi. V svojem preprostem slogu ga je poimenovala Chanel N° 5. Poleg imena je bil popolnoma nov tudi njegov videz, saj je bila steklenička zelo preprosta, a elegantno okrašena. Parfum je naprodaj vse od leta 1921 in je z imenom, vonjem ter stekleničko prerasel v enega izmed Cocojinih simbolov (Gidel 2000: 172; Charles-Roux 1974: 350).

COCO

Ime Coco je Gabrielle prevzela med bivanjem v Moulinsu, kjer je bivala s teto Adrienne. Zaposleni sta bili kot šivilji, ob večerih pa sta sprva obe, zatem pa le Gabrielle, nastopali za dodatni zaslužek. Priljubljeni pesmi, ki ju je Gabrielle pogosto izvajala, sta bili *Qui qu'a vu Coco?* ter *Ko Ko Ri Ko* (Gidel 2000: 53). Pri obeh je že v naslovu vidna podobnost, zaradi katere se je Gabrielle prijelo ime Coco. Vzdevek Coco, ki je izšel iz teh dveh pesmi, spominja na izraz *cocotte*, ki je pomenil vzdrževano žensko oziroma kurtizano. Takšne asociacije ni mogoče povezati z Gabrielle, saj je bila nekajkrat v življenju v podobnem položaju, na primer kot vzdrževana ljubica Étiennea Balsana. Boy Capel je imel sicer resnejši odnos z njo, a jo je prav tako vzdrževal. Podpiral jo je ob ustanovitvi njenega podjetja ter ji posodil denar, a mu je ob prvi priložnosti vse vrnila (Gidel 2000: 116; Charles-Roux 1974: 196). Tako je postala finančno neodvisna, ker pa poroka z njo za Boya ni bila možna, je Coco ostala njegova ljubica.

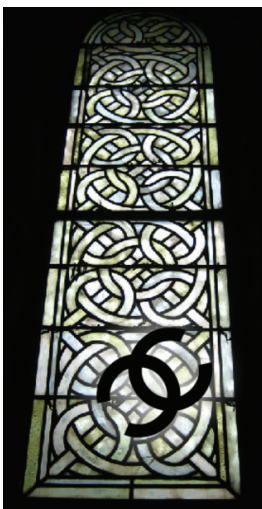
Slika 7: Coco Chanel in Arthur 'Boy' Capel

Seveda pa je Coco imela tudi svojo razlago za prevzeto ime. Prijatelju in biografu Marcelu Haedrichu je namreč razložila, da jo je tako klical oče; ker mu ime Gabrielle ni bilo pri srcu in jo je klical »mala Coco,« kasneje pa le še Coco. To ni mogoče, saj očeta po materini smrti ni več videla. Zdi se, da je bila v resnici Coco tista, ki ni marala imena Gabrielle, verjetno zaradi spominov na travmatično otroštvo, in se je iz tega razloga imenovala Coco, kasneje v življenju pa le še Mademoiselle. Haedrichu je dejala, da je njeno ime Coco, ime Gabrielle pa uporablja v skrajni sili, na primer pri podpisovanju uradnih dokumentov (Haedrich 2008: 21–22). Gabriellina izbira imena Coco se je izkazala za ključno pri oblikovanju logotipa modne hiše Chanel.

LOGOTIP

Izmed Cocojinih simbolov je bil največ pozornosti in razlag do sedaj deležen logotip njene modne hiše. Sestavljata ga dve delno prekrivajoči se zrcalni črki C. Glede njegove oblike ter celo pomena obstaja več razlag. Najbolj znana razlaga za obliko dveh prepletenih C-jev izhaja iz Cocojinih let v sirotišnici. V samostanski cerkvi, v bližini sarkofaga sv. Štefana iz Obazina, se nahaja slikano okno z geometrijskim prepletenim vzorcem, v katerem je moč prepoznati logotipu podobne forme. Interpretacija vitraja kot navdiha je danes splošno sprejeta.

Simbol, ki ga danes poznamo kot logotip Chanel, je pravzaprav mnogo starejši od Gabrielle Chanel. Obstajata vsaj dva simbola, po katerih bi se Coco lahko zgledovala. Coco naj bi v dvajsetih letih prejšnjega stoletja večkrat obiskala dom znanke Irène Bretz. Njen dom, dvorec Crémat, je bil zgrajen šele leta 1906. Nad vhodnimi vrati ter drugih mestih po dvorcu je upodobljen prav tak logotip kot je Chanelov, črki CC pa predstavljata ime dvorca (Château Crémat).⁵ Drugi vzor za logotip bi bil lahko še starejši monogram Katarine Medičejske (Garellick 2014: 131).

Slika 8: Srednjeveško slikano okno v Aubazinu z vrisanim logotipom Chanel

Črki CC prav gotovo predstavljata začetnici Coco Chanel, vendar obstaja še alternativna razlaga. Boy Capel nikoli ni bil Cocojin poslovni partner, a ji je tako in drugače pomagal ter jo podpiral pri ustanovitvi modne hiše Chanel. Poleg tega je bil njena največja ljubezen v življenju, hkrati pa je bila njegova smrt za njo največja izguba. V luči tega je Justine Picardie v biografiji Coco Chanel logotipu pripisala pomen Chanel–Capel (Picardie 2010: 74–75).

SKLEP

Nekateri simboli, ki so spremljali življenje ter kreacije Coco Chanel, v veliki meri izvirajo iz njenega težkega otroštva, drugi pa iz časa, ko je vzpostavljala svoj

⁵ <https://chateaucremat.com/le-chateau/> (pridobljeno: 28. 2. 2020).

modni imperij. Njen odnos do lastnega otroštva ter mladosti je bil zapleten in je močno vplival nanjo. Tega ne kažejo le izmišljene zgodbe, ki jih je rada pripovedovala, ampak tudi dejstvo, da se je s podobami in simboli iz otroštva obdajala vse življenje. Za nekatere se ponuja več razlag, izvor drugih pa je manj jasen in bi ga bilo potrebno bolje raziskati. Dejstvo je, da simboli niso bili izbrani naključno, saj se niso pojavljali le kot okrasni elementi Cocojinih kreacij, temveč so kamelije, kipci levov ter drugi simboli krasili tudi njen dom.

Dragocena izkušnja Marcela Haedricha pove veliko o Coco Chanel. Potem ko je Haedrich po več letih pogovorov z njo zapisal njeno življenjsko zgodbo, ji je besedilo predal v pregled. Po nekaj minutah branja mu je odgovorila »Mais qui donc vous a raconté ces idioties, mon cher?« (Haedrich 2008: 14).⁶

Povzetek

Gabrielle Chanel spada med najznamenitejše osebnosti dvajsetega stoletja. Danes nas bolj kot njena podoba obkrožajo ideje, vonjave ter druge novosti, ki jih je uvedla, in ki še vedno pripomorejo k prepoznavnosti modne hiše Chanel ter njene filozofije. Parfum Chanel N° 5 in njegova steklenička, dolgi nizi biserov, mala črna obleka ter ime Coco so le nekateri izmed Gabriellinih prelomnih »izumov«. Simboli njene modne hiše niso nič manj znani. Logotip CC, število 5, kamelije, zvezde ter druga znamenja bi na prvi pogled lahko razumeli kot zgolj okrasne elemente izdelkov Chanel, a se prav za vsakim skriva zgodba. Nekateri simboli so jasneje razložljivi, drugi pa ostajajo zaviti v tančico skrivnosti. Večina jih je intimno povezana z Gabriellinim otroštvom. To nam žal ne pomaga pri njihovem razvozlavanju, Gabrielle je v intervjujih namreč znova in znova ponujala različne in nasprotno si razlage glede svojega življenja in svojih korenin.

Abstract

Gabrielle Chanel is one of the most celebrated figures of the twentieth century. Today, more than by her image, we are surrounded by the ideas, scents and other innovations that were introduced by her and which still contribute to the recognition of the House of Chanel and its philosophy. The Chanel N° 5 perfume along with its bottle, long strings of pearls, the little black dress and the name Coco are only some of Gabrielle's groundbreaking "inventions." The symbols of her fashion house are just as famous. The CC logo, the number 5, camellias, stars and other marks can be seen as merely decorative elements of Chanel products at first glance, but there is a story hiding behind each one. Some symbols have clearer explanations, while others remain wrapped in a veil of mystery. Most of them are intimately related to Gabrielle's childhood. Unfortunately, this does not help us to discern them, and Gabrielle has repeatedly offered different and contradictory explanations of her life and her roots in interviews.

---

6 Le kdo ti je povedal tak nesmisel, dragi?

Seznam literature

- BARRIÈRE, Bernadette (1992): *The Cistercian Convent of Coyroux in the Twelfth and Thirteenth Centuries*. V: *Gesta*, let. 31, št. 2, str. 76–82.
- CHARLES-ROUX, Edmonde (1974): *L'irrégulière ou mon itinéraire Chanel*. Paris: Grasset.
- FIEMEYER, Isabelle (2004): *Coco Chanel: Un parfum de mystère*. Paris: Payot & Rivages.
- GARELICK, Rhonda K. (2014): *Mademoiselle: Coco Chanel and the Pulse of History*. New York: Random House.
- GERM, Tine (2003): *Simbolika števil*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- GERM, Tine (2006): *Simbolika živali*. Ljubljana: Modrijan.
- GIDEL, Henry (2000): *Coco Chanel*. Paris: Éditions j'ai lu.
- HAEDRICH, Marcel (2008): *Coco Chanel: Biographie*. Paris: Editions Gutenberg.
<https://chateaucremat.com/le-chateau/> (pridobljeno: 28. 02. 2020).
<https://www.pop.culture.gouv.fr/notice/palissy/PM19000616> (pridobljeno: 25. 02. 2020).
- MAZZEO, Tilar J. (2010): *The Secret of Chanel N° 5: The Intimate History of the World's Most Famous Perfume*. New York: HarperCollins Publishers.
- MORAND, Paul (1996): *L'allure de Chanel*. Paris: Gallimard.
- PICARDIE, Justine (2010): *Coco Chanel: The Legend and the Life*. London: HarperCollins Publishers.
- WELLS, Diana (1997): *100 Flowers and How They Got Their Names*. Chapel Hill: Algonquin Books.

Seznam slik

- Slika 1: <https://i.pinimg.com/originals/41/b9/5c/41b95c45c6875873fc55b3c31ee60078.jpg> (pridobljeno: 08. 06. 2020).
- Slika 2: <https://www.designer-vintage.com/en/stories/channels-pearl-necklace> (pridobljeno: 01. 03. 2020).
- Slika 3: <https://www.pinterest.ca/pin/267682771582454517/?lp=true> (pridobljeno: 01. 03. 2020).
- Slika 4: <https://www.pinterest.at/pin/207939707767914174/?lp=true> (pridobljeno: 01. 03. 2020).
- Slika 5: <https://www.pinterest.com/pin/328340629063286107/?lp=true> (pridobljeno: 01. 03. 2020).
- Slika 6: https://www.chanel.com/images/t_fragrance/q_auto,f_jpg,fl_lossy,dpr_2/w_1920/n-5-eau-de-parfum-spray-3-4fl-oz--packshot-default-125530-8820672233502.jpg (pridobljeno: 08. 06. 2020).
- Slika 7: <https://www.pinterest.it/pin/87749892723091122/?lp=true> (vpogled: 1. 3. 2020).
- Slika 8: <https://www.pinterest.com/pin/301459768789580880/?lp=true> (vpogled: 1. 3. 2020).